Sisäministeriö LAUSUNTO SM2022-00090

PO Rantakokko Elina(SM) 22.02.2022
JjulkinenJULKINEN

Viite

Asia
U 13/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista asetukseksi oikeudellisen yhteistyön digitalisoinnista ja oikeussuojan saatavuudesta rajat ylittävissä siviili-, kauppa- ja rikosoikeudellisissa asioissa ja tiettyjen oikeudellista yhteistyötä koskevien säädösten muuttamisesta sekä direktiiviksi tiettyjen säädösten muuttamisesta oikeudellisen yhteistyön digitalisoinnin osalta

-

Euroopan komissio on antanut 1.12.2021 oikeusalan yhteistyön digitalisointia koskevan säädösehdotuspaketin. Ehdotuksiin kuuluvat ehdotukset asetukseksi oikeudellisen yhteistyön digitalisoinnista ja oikeussuojan saatavuudesta rajat ylittävissä siviili-, kauppa- ja rikosoikeudellisissa asioissa ja tiettyjen oikeudellista yhteistyötä koskevien säädösten muuttamisesta sekä direktiiviksi tiettyjen säädösten muuttamisesta oikeudellisen yhteistyön digitalisoinnin osalta.

Tarkoituksena on velvoittaa jäsenvaltiot käyttämään lähtökohtaisesti digitaalisia kanavia rajat ylittävässä tiedonvaihdossa kansallisten toimivaltaisten viranomaisten välillä sekä velvoittaa jäsenvaltiot mahdollistamaan sähköisten välineiden käyttö rajat ylittävissä, kansalaisia ja yrityksiä koskevissa siviili- ja kauppaoikeudellisissa menettelyissä. Ehdotuksen mukaisesti säädettäisiin pakolliseksi digitaalisten välineiden käyttöönotto rajat ylittävissä oikeudellisissa menettelyissä jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten kesken. Samalla toteutettaisiin eurooppalainen sähköinen viestintäväline luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden asioinnille kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa.

Tavoitteena on myös yhtenäistää ja selventää edellytyksiä, joiden mukaisesti rajat ylittävässä tiedonvaihdossa ja asioinnissa, lukuun ottamatta todisteiden vastaanottamista, voidaan käyttää videoneuvotteluja ja sähköisiä luottamuspalveluja turvallisen sähköisen asioinnin varmistamiseksi. Asetusehdotuksessa pyritään myös vahvistamaan sähköisten asiakirjojen oikeusvaikutus rajat ylittävissä oikeudenkäynneissä sekä velvoittamaan jäsenvaltiot mahdollistamaan verkkomaksujen käyttö oikeudellisissa menettelyissä.

Sisäministeriö katsoo, että on myönteistä, että EU:ssa yhtenäistetään rajat ylittävän tiedonvaihdon ja asioinnin menettelyjä digitalisoinnin tarjoamien mahdollisuuksien paremmaksi hyödyntämiseksi niin viranomaisten välisessä tiedonvaihdossa ja asioinnissa kuin kansalaisten ja viranomaisten välisessä asioinnissa. Digitaalisointi paitsi nopeuttaa tiedonvaihtoa, myös parantaa tietosuojaa, kunhan järjestelmien tietosuojasta huolehditaan asianmukaisesti.

Rajat ylittävän tiedonvaihdon ja asioinnin edistäminen oikeusalalla osana laajempaa digitalisointikehitystä edellyttää yhtenäisiä toimintatapoja ja yhteentoimivia teknisiä ratkaisuja. Oikeusalan digitalisaatiota koskevassa ehdotuksessa esitetty hajautettu tietojärjestelmä ja eurooppalainen sähköisen asioinnin yhteyspiste edistäisivät omalta osaltaan tiedonvaihdon toimintatapojen yhtenäistämistä.

Ehdotuksen tavoitteet lisätä digitaalisten palveluiden käytettävyyttä rajat ylittävässä tiedonvaihdossa ja asioinnissa sekä edistää oikeusalan EU-säädösinstrumenttien tehokasta toimeenpanoa kaikissa jäsenvaltioissa ovat kannatettavia. Kuten valtioneuvoston kannassa todetaan, ehdotusta tulisi tietyiltä osin selventää. Jatkovalmistelussa on tarkasteltava, millä tavoin oikeudellisiin menettelyihin liittyvien maksujen sähköinen maksaminen voitaisiin toteuttaa kustannustehokkaasti ja miten voitaisiin hyödyntää kansallisia asiointiportaaleja eurooppalaisen sähköisen yhteyspisteen rinnalla. Säännösten selkeys videoneuvotteluja koskevien säännösten osalta tulisi pyrkiä varmistamaan neuvotteluissa.

Asetusehdotuksessa ei ole myöskään riittävän selkeästi määritelty jäsenvaltioiden vastuita ja tehtäviä yhteentoimivuuden varmistamisessa kansallisten tietojärjestelmien ja EU-tason hajautetun tietojärjestelmän kesken ja tältä osin neuvotteluissa asiaa tulisi pyrkiä selkeyttämään.

Ehdotuksen mukaisista järjestelmämuutosten integroinnista ja rajapintatoteutuksista oikeusministeriön tai sisäministeriön hallinnonalojen asianhallintajärjestelmiin ei ole vielä saatavilla tarkkoja kustannusarvioita. Kun asian käsittely etenee, tulee ottaa huomioon, että asiointiportaalien käyttöönotossa kustannuksia voivat aiheuttaa myös turvallisuusverkon (TUVE) edellyttämät muutokset.

LIITTEET

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi
